

Примірний перелік питань для співбесіди з української мови для вступників на основі базової середньої освіти (9 класів)

1. Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні та приголосні звуки.
2. Алфавіт. Звукове значення букв я, ю, є, і, щ.
3. Склад. Складоподіл.
4. Наголос, наголошені й ненаголошені склади.
5. Уподібнення приголосних звуків.
6. Спрощення в групах приголосних.
7. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у-в, і-й.
8. Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці.
9. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова.
10. Омоніми. Вживання омонімів.
11. Синоніми.
12. Антоніми.
13. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов.
14. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика.
15. Терміни.
16. Лексика української мови з погляду пасивного і активного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика.
17. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.
18. Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.
19. Словотвір. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безафіксний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу.
20. Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови.
21. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
22. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду.
23. Число іменників. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини.
24. Відмінки іменників.
25. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта.

26. Букви –а (-я), -у(-ю) в закінченнях іменників другої відміни.
27. Невідмінювані іменники в українській мові.
28. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.
29. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
30. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні.
31. Ступені порівняння якісних прикметників.
32. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).
33. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
34. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові.
35. Групи числівників за будовою: прості, складні й складені.
36. Типи відмінювання кількісних числівників.
37. Особливості відмінювання порядкових числівників.
38. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
39. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні.
40. Особливості відмінювання займенників.
41. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.
42. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
43. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова.
44. Види дієслів: доконаний і недоконаний.
45. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній.
46. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий.
47. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
48. Активні й пасивні дієприкметники.
49. Відмінювання дієприкметників.
50. Дієприкметниковий зворот.
51. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
52. Дієприслівниковий зворот.

53. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

54. Службові частини мови. Їх відмінність від самостійних частин мови.

55. Прийменник як службова частина мови.

56. Сполучник як службова частина мови.

57. Частка як службова частина мови.

58. Вигук як частина мови.

59. Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні.

60. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні.

61. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні, спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні, неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів речення (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю засобів ускладнення (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

62. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення.

63. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні.

64. Односкладні речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена.

65. Розділові знаки в односкладному реченні.

66. Складне речення. Ознаки складного речення.

67. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові і безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

68. Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні.

69. Складнопідрядне речення, його будова. Основні види підрядних речень.

70. Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами: складнопідрядні речення з послідовною підрядністю, з однорідною підрядністю, з неоднорідною підрядністю.

71. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

72. Складні речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.

73. Пряма і непряма мова. Речення з прямою мовою.

74. Правила вживання м'якого знака.

75. Правила вживання апострофа.
76. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах.
77. Написання чоловічих та жіночих імен по батькові, прізвищ.
78. Визначте скільки звуків у словах дьоготь, куш, стаття, щонайтонший, повір'я, шістсот, беззубий, яблуко.
79. Відредагуйте подані словосполучення: за відсутністю часу, включити в склад , особиста справа,хутровий одяг,об'єм знань,музикальна сім'я, виступаючий,бувший у користуванні.
80. До поданих слів іншомовного походження доберіть українські відповідники: апелювати, аеропорт, аргумент, галстук, консенсус, чемодан, фундатор, резерв.
81. Назвіть слова, що мають три склади: донька, подорожник, світанок, працелюб, злочинець, водолаз, вселюдський.
82. Яким терміном лексикології назвете подані слова: акаунт, дрон , стартап, піксель, ухіялнт, криптовалюта, фейк .
83. Подані слова поділіть (якщо це можливо) рискою на склади: честь, міношукач, стіл, приспів, дуб, навколосвітній, киянка, бомбосховище, зріст.
84. Відредагуйте подані словосполучення:
красива какаду, сильна нежить, просторе авеню, смачне кольрабі, духмяний какао, надокучливий цеце, рожеве фламінго, зла собака.
85. Визначте рід іменників: сирота, Луцьк, академік, діброва, запис, людство, путь, запис, зелень, меню, плакса, Париж, тюль.
86. Запишіть подані імена та прізвища у родовому відмінку: Василь Петренко, Людмила Карпович, Світлана Боярина, Ольга Матвієнко, Андрій Кравчук.
87. Від поданих іменників утворіть присвійні прикметники Олена, Василь, Микола, Софія, Франко, сестра, тітка, орел, вовк.
88. Утворіть кличний відмінок від слів: сестра, земля, Наталя, Батьківщина, пан, соловейко, Антон, книга, доля, душа, мама.
89. Утворіть збірні іменники від слів: козак, брат,робітник, діти, учитель, картопля, корінь.
90. Утворіть чоловічі та жіночі імена по батькові від поданих іменників: Андрій, Руслан, Хома, Лука, Кузьма, Дмитро, Віктор, Олександр, Едуард.
91. Поєднайте числівники з іменниками: дві треті (кілограм), півтора (гектар), два (хлопець), три (подарунок), п'ять (сторінка), два з половиною (кілометр), шестеро (дівчата), дев'ять (задача).
92. Провідмініайте числівники: сорок, дев'яносто, сто.
93. Утворіть ступені порівняння від поданих прикметників, якщо це можливо: сліпий, вузький,швидкий,стрункий,надзвичайний,мертвий, шоколадний.

94. Запишіть подані дієслова у формі І особи однини теперішнього часу: писати, кричати, гнати, малювати, відповідати.

95. Замініть конструкції з дієсловами на словосполучення з дієприкметниками: уміння, які здобули; струмок, який обмілів; стіл, який застелили; вірш, який написали; рів, який засипали.

96. Поставте наголос у словах довідник, чорнослив, загадка, фольга, фаховий, зручний, гуртожиток.

97. Запишіть словосполучення, розкриваючи дужки: (б)іблія, мережа (ф)ейсбук, (н)аціональний (б)анк (у)країни, (м)іністерство (о)світи і (н)ауки (у)країни, сузір'я (м)алої (в)едмедиці, (і)нстаграм, автомобіль (ф)ольксваген.

98. Зробіть синтаксичний розбір речень. Чим ускладнені ці речення? Поставте розділові знаки і поясніть їх вживання.

І може в ту годину в ту хвилину родилась пісня.

Полює скільки ти ще будеш виконувати своє домашнє завдання?

Прокидається Україна будить жайворонків своїх.

99. Поставте розділові знаки в реченнях, поясніть їх вживання:

Хліб батько вода мати. Рідний батько це найвища святиня у світі.

100. Використовуючи схеми, побудуйте речення: А: «П». «П?» -а. «П, -а. - П».

